मैत्रावरुणर्वसिष्ठः।उषसः। त्रिष्टुप्।

प्रति केतवः प्रथमा अदृश्रन्नूर्ध्वा अस्या अञ्जयो वि श्रयन्ते।
उषो अर्वाचा बृहता रथेन ज्योतिष्मता वाममस्मभ्यं वक्षि॥ ७.०७८.०१

अस्याः- एतस्या उषसो ज्ञानोदयदेवतायाः। केतवः- चिद्रश्मयः। प्रथमाः- मुख्याः। अदृश्रन्- दृश्यन्ते। अस्याः- एतस्याः। अञ्जयः- व्यञ्जकाः। ऊर्ध्वा रश्मयः। वि श्रयन्ते- सर्वत्र श्रयन्ति। उषः- हे विद्ये। अर्वाचा- अस्मदभिमुखेन। बृहता- महता। ज्योतिष्मता- प्रकाशवता। रथेन। अस्मभ्यम्- नः। वामम्- कल्याणम्। वक्षि- आवह ॥१॥

प्रति षीमग्निर्जरते समिद्धः प्रति विप्रासो मतिभिर्गृणन्तः।
उषा याति ज्योतिषा बाधमाना विश्वा तमांसि दुरितापं देवी॥ ७.०७८.०२

सीम्- सर्वतः। अग्निः- पावकः सत्क्रतुः। समिद्धः- सम्यगुद्दीपितः। प्रति जरते- अभिवर्धते। विप्रासः- मेधाविनः। मतिभिः- मनैः। गृणन्तः- स्तुवन्ति। उषा देवी- ज्ञानोदयदेवता। विश्वा- सर्वाणि। दुरिता- पापानि। तमांसि- अन्धकारान्। अप बाधमाना- नाशयन्ती। ज्योतिषा- चित्प्रकाशेन। याति- गच्छति ॥२॥

एता उ त्याः प्रत्यदृश्रन्पुरस्ताज्ज्योतिर्यच्छन्तीरुषसो विभातीः।
अजीजनन्सूर्यं यज्ञमग्निमपाचीनं तमो अगादजुष्टम्॥ ७.०७८.०३

एताः- इमाः। त्याः- ताः। विभातीः- प्रकाशयुक्ताः। ज्योतिर्यच्छन्तीः- प्रकाशं यच्छन्त्यः। उषसो विद्याः। पुरस्तात्- प्रत्यक्षतः। प्रत्यदृश्रन्- प्रत्यदृश्यन्त। सूर्यं- सवितारम्। आत्मानमित्याध्यात्मिके। यज्ञम्- पूजां दानं सङ्गतिकरणम्। अग्निम्- पावकं सत्क्रतुम्। अजीजनत्- ससर्ज। अजुष्टम्- असेव्यम्। अपाचीनम्- नीचीनम्। तमः। अगात्- अगच्छत् ॥३॥

Dr. Rangaji
WEBOLIM

अचेति दिवो दुहिता मघोनी विश्वे पश्यन्त्युषसं विभातीम्।

आस्थाद्रथं स्वधया युज्यमानमा यमश्वासः सुयुजो वहन्ति॥ ७.०७८.०४

दिवो दुहिता- दिव्या। मघोनी- सम्पद्वती। अचिते- ज्ञायते। विभातीम्- प्रकाशयुक्ताम्। उषसम्- उदयदेवताम्। विश्वे- सर्वे। पश्यन्ति। यम्। अश्वासः- प्राणतुरगाः। सुयुजः- सुयोगाः। वहन्ति। तम्। रथम्- सद्रंहणप्रतीकं वाहनम्। स्वधया- आत्मधारणया। युज्यमानम्- युक्तम्। अस्थात्- अधितिष्ठति ॥४॥

प्रति त्वाद्य सुमनसो बुधन्तास्माकासो मघवानो वयं च।

तिल्विलायध्वमुषसो विभातीर्यूयं पात स्वस्तिभिः सदा नः॥ ७.०७८.०५

अद्य- इदानीम्। त्वा- त्वाम्। सुमनसः- शोभनचित्ताः। अस्माकासः- अस्मदीयाः। मघवानः- हव्यवन्तः। वयम्। च। बुधन्त- बुद्ध्यन्ति। विभातीः- प्रकाशवत्यः। उषसः। तिल्विलायध्वम्- स्निग्धां वाचं कुरुत। तिलुः स्नेहः। तिल स्नेहने। इला वाक्। यूयं पात स्वस्तिभिः सदा नः ॥५॥

Dr. Rangaji

WEBOLIM